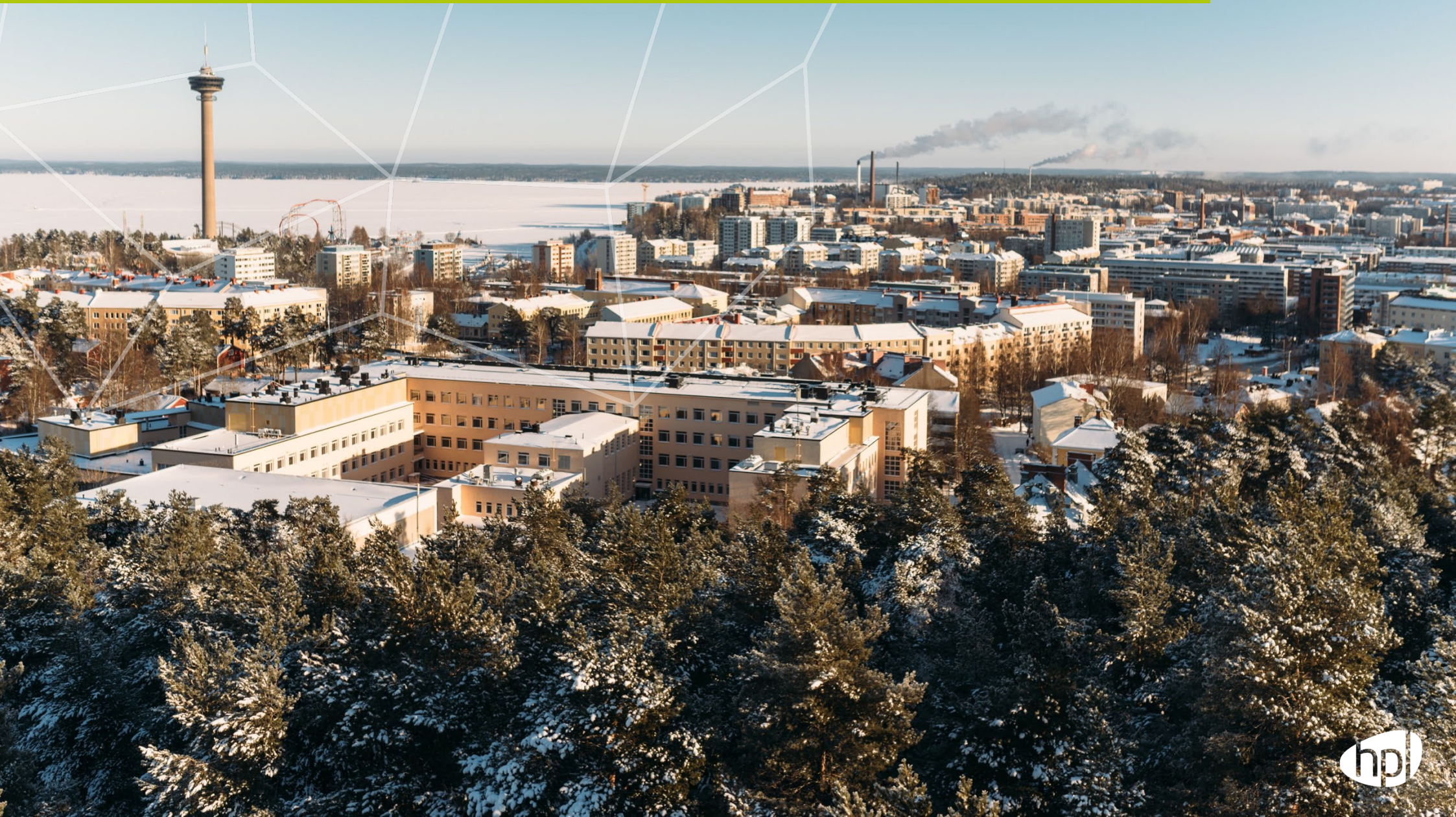

Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 207/2022 vp)

Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL

- HPL edustaa yksityistä työnvälitystä eli henkilöstöpalveluyrityksiä ja yksityisiä työllisyys- ja valmennuspalveluiden tuottajia.
- HPL:n jäsenyritysten määrä on reilu 400.
- HPL:stä Henkilöstöala HELA helmikuussa

Kiire valmistelussa, kokeilujen tuloksia ei odoteta

- Esityksen tavoite kohtaannon parantamiseksi on hyvä.
 - Saavutetaanko tavoitteet? Muutoksen kiire, aiemmista kokeiluista ei ole näyttöä paremmista tuloksista, nimestään huolimatta kuntakokeilut eivät ole mitään kokeiluja, joiden tuloksia mitattaisiin ja maltettaisiin odottaa. Poliittisen kompromissin tulos?
- Muutos on mahdollisuus. Esityksen rahoitukselliset kannusteet kunnille tuovat toivottavasti oman lisäkannusteen.
- Lain tavoitteet on rakennettu liiaksi työnhakijoiden tarpeiden näkökulmasta käsin.
 - Yritysten työvoimatarpeet ja avoinna olevien työpaikkojen täyttäminen pitäisi olla keskiössä. Kustannustehotonta tarjota palveluita työnhakijoille, jos palveluiden avulla työpaikat eivät tule täytetyiksi.
 - Kun työnhakijaa koulutetaan ja valmennetaan, tavoitteena pitäisi olla, että avoin työpaikka saadaan täytettyä ja yritys saa työntekijän.

Yksityinen työnvälitys ja palveluntuottajat loistavat poissaolollaan

- Hallituksen esityksestä puuttuvat yksityisen työnvälityksen ja palveluntuottajien rooli ja merkitys.
 - Merkitys on suuri ja yhteistyötä tehdään laajalla rintamalla.
 - Miten yhteistyö ja nykyiset toimintamallit saadaan siirrettyä TE-toimistoilta kunnille, kun yhteistyötä ei esityksessä edes mainita, saati että yhteistyöhön kannustettaisiin?
- Hallituksen esitystä tulisi korjata tältä osin. Esitykseen pitäisi lisätä yksityisen työnvälityksen rooli ja merkitys, yhteistyön tärkeys sekä monituottajamallin kehittäminen. Esitykseen nykytilan kuvaukseen tulisi myös lisätä se laaja yhteistyö, jota jo nykyisin tehdään.
- Sama tavoite: löytää yritykselle työntekijöitä ja työnhakijoille työtä.
 - Yksityiset toimijat lähellä yrityksiä ja elinkeinoelämää, joustavuus ja ketteruus, kustannustehokkuus ja asiantuntemus.

Työllisyysalueista on tulossa liian pieniä

- Kunta voisi järjestää palvelut itsenäisesti, jos sen työvoiman määrä olisi vähintään 20 000 henkilöä. Kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000 henkilön, tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa.
- Työvoimapalveluiden järjestämisen kannalta aivan liian pieni alue.
 - Palveluiden järjestämiskustannusten raju nousu ja yksilöllisten palveluiden järjestämisen mahdottomuus
 - Asiantuntijuus ja etäpalvelut
- Työvoiman liikkuvuus.
 - Pienet työllisyysalueet → kannustin puuttuu, jotta työnhakijat hakeutuisivat töihin yli aluerajojen ja näin työnsaanti sekä avointen työpaikkojen täyttäminen vaikeutuu.

Palveluiden pirstaloituminen nostaa kustannuksia

- Palveluiden hankintojen pirstaloituu pienille alueille.
 - Työllisyydenhoidosta tulee kallista, epäasiantuntevaa ja tehotonta.
 - Työllisyydenhoidon keskittäminen → asiantuntijuuden ja kustannustehokkuuden ja varmistaminen
- Palveluiden räätälöitävyys kärsii.
 - Jos alueet olisivat suurempia, niiden olisi mahdollista kerätä yhteen useita työnhakijoita, jotka hyötyisivät samanlaisesta valmennuksesta. Näin työnhakijalle voitaisiin tarjota juuri sellaista palvelua, mitä hän tarvitsee.
- Valtakunnallisesti yhdenvertaiset palvelut

Hankintaosaamisen taso huolestuttaa

- Pienempien alueiden hankintaosaamisen puuttuminen ja palveluiden pirstaloituminen
 - ELY-keskusten hankintaosaamista pitäisi hyödyntää
- Hankintojen keskittäminen osaavalle valtakunnalliselle tiimille, jotta voidaan varmistaa hankintaosaamisen laatu ja sen kehittäminen (ainakin pienemmät alueet)
 - Kustannustehokkuus ja resurssien säästyminen
 - Markkinavuoropuhelun ja kilpailutusten ehtojen kehittäminen
- Markkinoiden kehittäminen ja rakentaminen → vaatii jatkuvaa vuoropuhelua ja hankinta- ja tarjoamisaosaamisen kehittämistä. Jos palveluntuottajat ajetaan ahtaalle, markkinoiden elpyminen ja uudelleen rakentaminen kestää kauan.

Viranomaistehtäviä pitäisi tarkastella uudelleen

- Työnhakijan palveluprosessiin liittyvät tehtävät ja työnhakuvelvollisuuden asettaminen säädetty viranomaistehtäviksi.
 - Viranomaistehtävien uudelleentarkastelu?
 - Esimerkiksi työnhakijan alkukartoitukseen ja työnhakukeskusteluihin yksityisen työnvälityksen toimijoilla ja palveluntuottajilla olisi paljon osaamista ja asiantuntemusta, jota kannattaisi hyödyntää.
 - Työnvälityksen nopeutuminen
 - Jatkovalmisteluun?

Yrityspalvelut osaksi työllisyyspalveluita

- Yrityspalvelut ELYihin -> Yrityspalvelut ja työllisyyspalvelut olisi hyvä olla samassa paikassa → saumaton yhteistyö.
- ”Kahden luukun taktikka” → palveluiden saaminen helposti ja vaivattomasti samasta paikasta.
- Esitys jättää julkisen yrityspalvelujärjestelmän edelleen hajanaiseksi ja pirstaleiseksi.

Tiedonsaantioikeudet myös yksityisen sektorin toimijoille

- Yksityisen työnvälityksen ja palveluntuottajien tiedonsaantioikeudet työnhakijoiden tietoihin -> työnvälityksen nopeutuminen
- Kun yksityisiltä palveluntuottajilta on hankittu esim. työllisyysvalmennusta, palveluntuottajat eivät nykyisin pääse katsomaan tai kirjaamaan työnhakijoita koskevia tietoja, tuloksia tai havaintoja työnhakijarekisteriin. Olisi välttämätöntä, että tiedot saataisiin siirrettyä, kun palvelua aloitetaan. Lisäksi palveluntuottajien pitäisi pystyä tekemään valmennuksen kestäessä ja päättyessä merkintöjä siitä, miten työnhakijan tilanne on edistynyt. Kun tämä ei ole mahdollista, tehdään paljon päällekkäistä toimintaa, joka ei ole kustannustehokasta ja järkevää. Vähintäänkin tämän pitäisi olla mahdollista suostumusperusteisesti hyödyntäen MyData-periaatetta.

Työllisyydenhoidon koordinointi on tarpeellista

- Työllisyydenhoidon koordinointi ja tarkastelu valtakunnallisesti.
 - Työ- ja elinkeinoministeriön rooli
 - Kunnan työllisyydenhoidon tarkastelu ja ripeä puuttuminen
- Valtioneuvoston päätösvalta tilanteissa, joissa kunnat eivät pysty sopimaan työvoimapalveluiden järjestämisestä ja riittävän suuresta yhteisestä työllisyysalueesta.

Yleiskatteellinen rahoitus huolestuttaa

- Työllisyyspalveluille ei ”korvamerkittyjä” varoja
 - Meneekö akuutimmat tarpeet edelle? Toimivatko kannusteet?
 - Onko rahoitusmalli sellainen, että se kannustaa ja palkitsee riittävästi hyvästä työllisyydenhoidosta eikä suuresta työttömien määrästä?

Kiitos.